

II. Stav a vývoj státních finančních aktiv

1. Operace na bankovních depozitních účtech SFA

Vývoj státních finančních aktiv ve formě **peněžních prostředků uložených na depozitních účtech** u České národní banky lze v roce 2011 charakterizovat takto:

- Prostředky na bankovních depozitních účtech SFA měly z větší části charakter korunových netermínovaných vkladů. Stav těchto korunových depozit, které tvoří jednu ze základních složek souhrnného účtu státní pokladny, dosáhl na konci roku 2011 úrovně 78,2 mld. Kč, což představuje 96,4 % celkového stavu bankovních depozit SFA. Z cizoměnových depozitních účtů SFA byl aktivován pouze euroúčet dluhové služby se zůstatkem ke 31.12.2011 cca 115,5 mil. EUR (tj. cca 3 mld. Kč) a účet pro kauce uchazečů o deblokace, který byl však v průběhu roku 2011 zrušen a jeho zůstatek cca 57 tis. USD (tj. cca 1 mil. Kč) převeden na korunový účet SFA.
- Prakticky veškeré příjmové, výdajové a částečně i financující operace probíhající na korunových depozitních účtech SFA se od roku 2001 staly součástí operací státního rozpočtu, a to převážně rozpočtové kapitoly Operace státních finančních aktiv (OSFA), zčásti též rozpočtové kapitoly Státní dluh (operace na umořovacím účtu a od roku 2009 i na účtu prostředků z úvěrů přijatých od EIB) a rozpočtové kapitoly VPS (příjmy z prémie při emisích SDD). Do financování schodku státního rozpočtu jsou tak vedle prostředků z emisí státních dluhopisů a prostředků z úvěrů přijatých od EIB

zapojujány i prostředky na depozitních účtech SFA, resp. použití těchto prostředků z minulých let.

- Financování salda příjmů a výdajů rozpočtové kapitoly OSFA je zajištěno z depozit SFA, které kromě toho kryjí též značnou část výdajů transferovaných z kapitoly OSFA do jiných rozpočtových kapitol a jejichž rozsah v roce 2011 činil (po zahrnutí zpětných rozpočtových opatření) téměř 1,2 mld. Kč.
- Od konce roku 2002 je krytí transferovaných výdajů zčásti zajišťováno i ze zvláštních účelových depozitních účtů SFA, na nichž jsou soustřeďovány prostředky z přijatých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí, konkrétně z čerpaných infrastrukturálních půjček od EIB. Úvěrové prostředky kryjí výdaje příslušných rozpočtových kapitol (např. Ministerstva dopravy) prostřednictvím rozpočtových opatření realizovaných od roku 2009 v kapitole Státní dluh. V roce 2011 byly takto provedeny transfery v rozsahu 5,9 mld. Kč.
- Obdobně jako v předchozích letech nebyly ani v roce 2011 prostředky depozitních účtů SFA zapojeny k finančnímu krytí poskytnutých státních půjček, neboť čerpání nových státních půjček nebylo v kapitole OSFA rozpočtováno. Ve prospěch depozitních účtů SFA byly realizovány pouze splátky závazku z realizované státní záruky v celkové výši 8,7 mil. Kč, které Mitas, a.s. uhradila na základě uzavřené dohody o narovnání.
- Finanční investování dočasně volných prostředků na depozitních účtech SFA se v roce 2011 přímo týkalo Jaderného účtu zřízeného podle atomového zákona č. 18/1997 Sb. a v souladu s novelou zákona č. 218/2000 Sb. rovněž účtu Rezervy pro důchodovou reformu. Rozsah tohoto krátkodobého a zčásti i střednědobého finančního investování prostředků uvedených účtů SFA dosáhl za rok 2011 částky 142,4 mld. Kč. Stav cenných papírů držených v portfoliu z titulu tohoto finančního investování se oproti konci předchozího roku zvýšil o 1,9 mld. Kč a přesáhl úroveň 38,6 mld. Kč (z toho 16,6 mld. Kč se týkalo Jaderného účtu a 22 mld. Kč se týkalo účtu Rezervy pro důchodovou reformu).
- Podrobnější **přehled o příjmových a výdajových operacích** realizovaných v roce 2011 **na depozitních bankovních účtech SFA** v porovnání se schváleným rozpočtem a skutečností za rok 2010 je uveden v tabulkové příloze části tohoto sešitu v tabulce č. 2. Komentář k příjmovým a výdajovým operacím kapitoly OSFA, jakož i k uvolňování účelově určených prostředků SFA na krytí výdajů transferovaných do jiných rozpočtových kapitol je uveden v příslušném kapitolním sešitu státního závěrečného účtu. Shrnující pohled na příjmové a výdajové operace korunových depozitních účtů SFA doplněný kvantifikací financování jejich přebytkového salda podává následující tabulka:

Tabulka č. 2: Příjmové a výdajové operace korunových depozitních účtů SFA (v mil. Kč)

	Skutečnost za rok 2010	Schválený rozpočet 2011	Rozpočet po změnách 2011	Skutečnost za rok 2011	Plnění rozpočtu v %	Index 2011/2010
A. Příjmy z operací na účtech SFA celkem	14 603,0			22 171,6	x	151,8
v tom: příjmové operace kapitoly OSFA	4 651,9	4 191,0	4 191,0	3 996,5	95,4	85,9
ostatní příjmové operace SFA	9 951,1			18 175,1	x	182,6
B. Výdaje z operací na účtech SFA celkem	19 336,4			11 191,8	x	57,9
v tom: výdajové operace kapitoly OSFA	261,7	503,0	503,0	251,2	49,9	96,0
transfery z OSFA do jiných rozpočtových kapitol	1 383,4	1 597,0	1 779,4	1 199,6	67,4	86,7
ostatní výdajové operace SFA	17 691,3			9 741,0	x	55,1
Saldo příjmů a výdajů z operací SFA celkem (-schodkové)	-4 733,4			10 979,8	x	-232,0
z toho: za kapitolu OSFA vč. transferů	3 006,8	2 091,0	1 908,6	2 545,7	133,4	84,7
Financování salda příjmů a výdajů operací SFA	4 733,4			-10 979,8	x	-232,0
v tom: z depozit SFA z minulých let	-3 006,8	2 091,0	1 908,6	-2 545,7	-133,4	84,7
z přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	10 352,1	5 501,1	5 501,1	5 271,5	95,8	50,9
ze zůstatků prostředků dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	-351,1			666,9	x	-189,9
z emisí státních dluhopisů	-2 260,8			-14 372,6	x	635,7

U operací za kapitolu OSFA včetně transferů došlo v roce 2011 k převaze příjmů nad výdaji ve výši 2 545,7 mil. Kč. Oproti skutečnosti v roce 2010, kdy hodnota přebytkového salda příjmů a výdajů činila cca 3 006,8 mil. Kč to znamenalo poměrně výrazný pokles o 18 %. Rozpočet po změnách, který stanovil pro rok 2011 saldo příjmů a výdajů kapitoly OSFA ve výši 1 908,6 mil. Kč, byl v tomto ukazateli překročen o 33,4 %. Výsledek hospodaření kapitoly OSFA byl na výdajové stránce ovlivněn především skutečností, že na vybrané programy nemohly být realizovány rozpočtované transfery prostředků, neboť byly vázány na schválení novely zákona č. 178/2005 Sb. o zrušení FNM. Přitom se v roce 2011 podařilo realizovat 95,4 % rozpočtovaných příjmů, když propad transferů od veřejných rozpočtů (resp. z výnosů z privatizovaného majetku) o 470 mil. Kč byl z větší části kompenzován vyššími příjmy z dividend a inkasovanými výnosy z finančního investování prostředků na jaderném účtu a na účtu rezervy pro důchodovou reformu.

Přímé výdaje kapitoly OSFA vesměs nedosahovaly objemů rozpočtovaných na rok 2011. Na financování Správy úložišť radioaktivních odpadů bylo uvolněno celkem 108,1 mil. Kč, tj. 76,7 % rozpočtované částky. Obdobná situace nastala jak u přímých výdajů určených na realizaci reformy veřejné správy, řešení mimořádných situací a posílení infrastruktury ústředních samosprávných celků, které byly čerpány v celkové výši 141,8 mil. Kč (tj. 61,6 % schváleného rozpočtu), tak např. i záloh poskytovaných na restituce zemědělského majetku ve výši cca 0,5 mil. Kč (tj. 1,1 % schváleného rozpočtu).

U značné části výdajových položek rozpočtovaných v kapitole OSFA došlo realizací příslušných rozpočtových opatření k přenesení oprávnění čerpat prostředky SFA do jiných kapitol. Těmito transfery bylo k realizaci v jiných rozpočtových kapitolách uvolněno celkem 1 199,6 mil. Kč. Nejvyššího objemu dosáhly transfery na odstranění povodňových škod, pozemkové úpravy a nová protipovodňová opatření, a to celkem 712,4 mil. Kč.

Příjmové operace kapitoly OSFA vykázaly v roce 2011 pokles oproti schválenému rozpočtu o 194,5 mil. Kč, což představuje plnění na hodnotu 95,3 %. Na celkových příjmech v rozsahu téměř 4 mld. Kč se významnou měrou podílely především tyto položky:

- Odvody od původců radioaktivních odpadů v částce 1,41 mld. Kč;
- Příjmy z úroků a realizace finančního majetku, které zahrnovaly inkasované dividendy (0,36 mld. Kč) a úrokové výnosy z investování na Jaderném účtu (0,49 mld. Kč) a na účtu Rezervy pro důchodovou reformu (0,23 mld. Kč);

- Příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů ve společnosti Arcelor Mittal Ostrava ve výši téměř 1 mld. Kč, převedené do SFA na základě usnesení vlády č. 968 ze dne 20.července 2009.

Výsledné kladné saldo za rozpočtovou kapitolu OSFA, vyčíslené na 2 545,7 mil. Kč, fakticky vedlo k zápornému financování z prostředků depozitních účtů SFA a projevilo se tak nárůstem stavu prostředků na příslušných depozitech SFA.

Pokud jde o ostatní příjmové a výdajové operace SFA, realizované převážně na umořovacím účtu, bylo dosažené přebytkové saldo z těchto operací ve výši téměř 14,4 mld. Kč finančně kryto dosaženými výnosy z emisí SDD.

Podrobnější přehled o peněžních prostředcích a operacích na korunových depozitních účtech SFA v roce 2011 v členění podle hlavních bloků i jednotlivých účtů SFA je uveden v tabulkové příloze tohoto sešitu v tabulce č. 3. **Financující operace** týkající se zejména umořovacího účtu v porovnání se skutečností za rok 2010 dále shrnuje následující tabulka:

Tabulka č. 3: Financující operace na depozitních účtech SFA (v mil. Kč)

Financující operace na depozitních účtech SFA	Skutečnost za rok 2010	Skutečnost za rok 2011
1. Saldo revolvingových a jiných emisí SPP na umořovacím účtu	25 147,0	49 278,0
2. Výnosy z tuzemských emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů	167 359,9	200 680,8
3. Výnosy ze zahraničních emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů	22 581,1	11 794,4
4. Splátky jistiny střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů	-82 976,1	-104 070,9
5. Převod výnosů z emisí státních dluhopisů na financující účet státní pokladny	-148 257,3	-138 156,2
6. Uložení prostředků dluhopisového překrytí schodku státního rozpočtu	-1 174,8	-1 221,9
7. Výnosy z čerpání přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	10 352,1	5 271,5
8. Splátky jistiny přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	-1 078,5	-1 133,5
9. Ostatní financující operace na umořovacím účtu	801,2	1,0
10. Změna stavu krátkodobých prostředků na depozitních účtech SFA	15 477,9	-31 178,9
11. Saldo operací finančního investování (-převaha nákupu cenných papírů)	-2 248,2	-2 244,2
Celkové saldo financujících operací na depozitních účtech SFA	5 984,3	-10 979,9

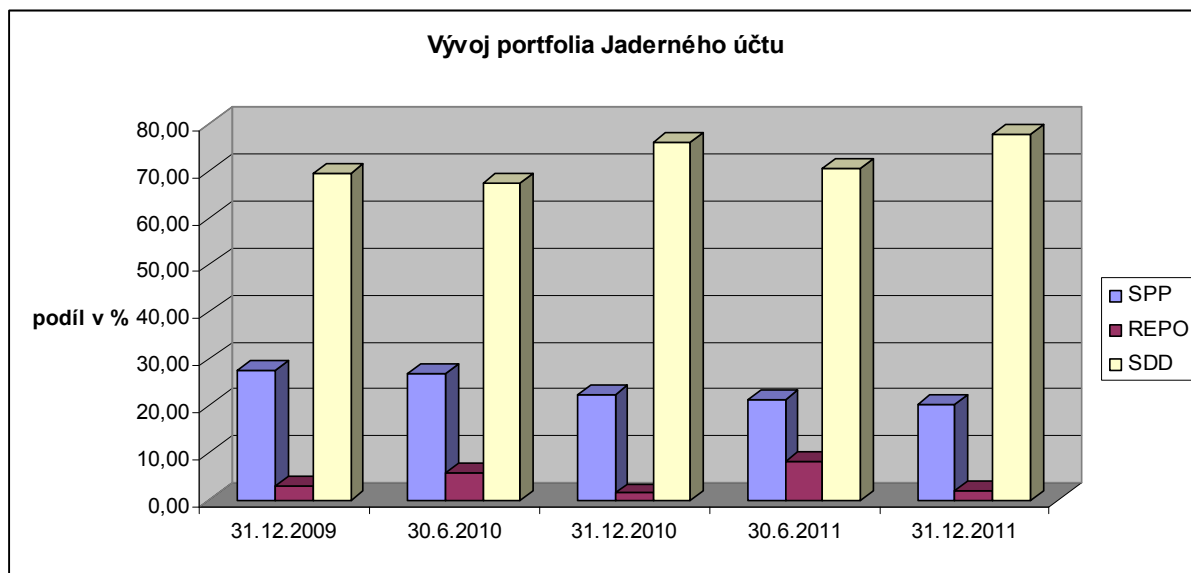
Ve financujících operacích objemově převažují operace se státními dluhopisy, což souvisí zejména s dluhopisovým financováním výsledného schodku státního rozpočtu. Ke krytí výsledného rozpočtového schodku za rok 2011 tak byly stejně jako v předchozím roce užity v první řadě prostředky získané z emisí státních dluhopisů v celkovém rozsahu 139,4 mld. Kč. Tato částka zahrnuje výnosy z tuzemských emisí dlouhodobých státních dluhopisů ve výši 96,6 mld. Kč, výnosy ze zahraničních emisí dluhopisů ve výši 11,8 mld. Kč a rovněž zvýšení objemu SPP v oběhu o 49,3 mld. Kč, při současném zahrnutí realizovaných splátek úvěrů od EIB ve výši 1,1 mld. Kč a také tvorby dluhové rezervy financování v rozsahu 5,3 mld. Kč, příp. dalších vlivů.

Rozsáhlé **finanční investování** dočasně volných peněžních prostředků státní pokladny probíhalo v roce 2011 na účtu Řízení likvidity státní pokladny. V průběhu roku byly realizovány zejména krátkodobé finanční investice do pokladničních poukázek ČNB s celkovým dosaženým výnosem cca 413 mil. Kč, z menší části i do nákupu státních pokladničních poukázek (s celkovými výnosy 4 mil. Kč) a depozitních operací (s celkovými výnosy 11 mil. Kč). Ve vazbě na zvýšení držby cenných papírů z titulu tohoto finančního investování o cca 17,8 mld. Kč došlo současně k poklesu stavu účtu Řízení likvidity státní pokladny ke 31.12.2011.

Finanční investování na Jaderném účtu SFA probíhalo ve sledovaném období jak do dlouhodobých, tak i krátkodobých instrumentů finančního trhu, přičemž podíl dlouhodobých

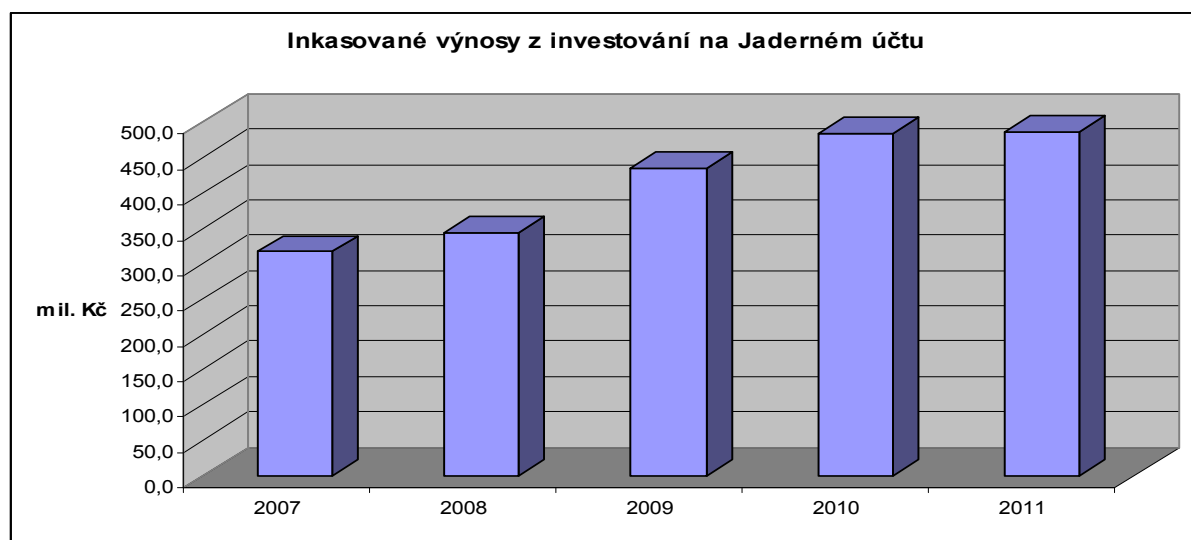
státních dluhopisů se splatností nad 1 rok v portfoliu Jaderného účtu se oproti roku 2010 mírně zvýšil, a to ze 76,0 % na 77,7 %. Volné peněžní prostředky byly investovány v celkovém objemu 21 913,3 mil. Kč, z toho 15 900,4 mil. Kč do repo operací se zajištěním státními pokladničními poukázkami (SPP) a poukázkami ČNB, dále 4 306,3 mil. Kč do nákupu SPP v nominální hodnotě 4 347 mil. Kč a konečně 1 706,6 mil. Kč do státních dlouhodobých dluhopisů v nominální hodnotě 1 400 mil. Kč.

Graf č. 3: Vývoj podílu jednotlivých složek portfolia Jaderného účtu v období let 2010 a 2011

Přestože v roce 2011 pokračovala klesající tendence úrokových sazeb, což se výrazně projevilo především nižší výnosností u krátkodobých instrumentů, bylo za rok 2011 dosaženo celkových výnosů inkasovaných na Jaderný účet ve výši cca 486,2 mil. Kč, což oproti roku 2010 představuje nárůst o 3 mil. Kč. Z této částky připadá plných 437 mil. Kč na výnosy z ročních kuponů držených SDD a zbývajících 49,2 mil. Kč na výnosy z krátkodobého finančního investování.

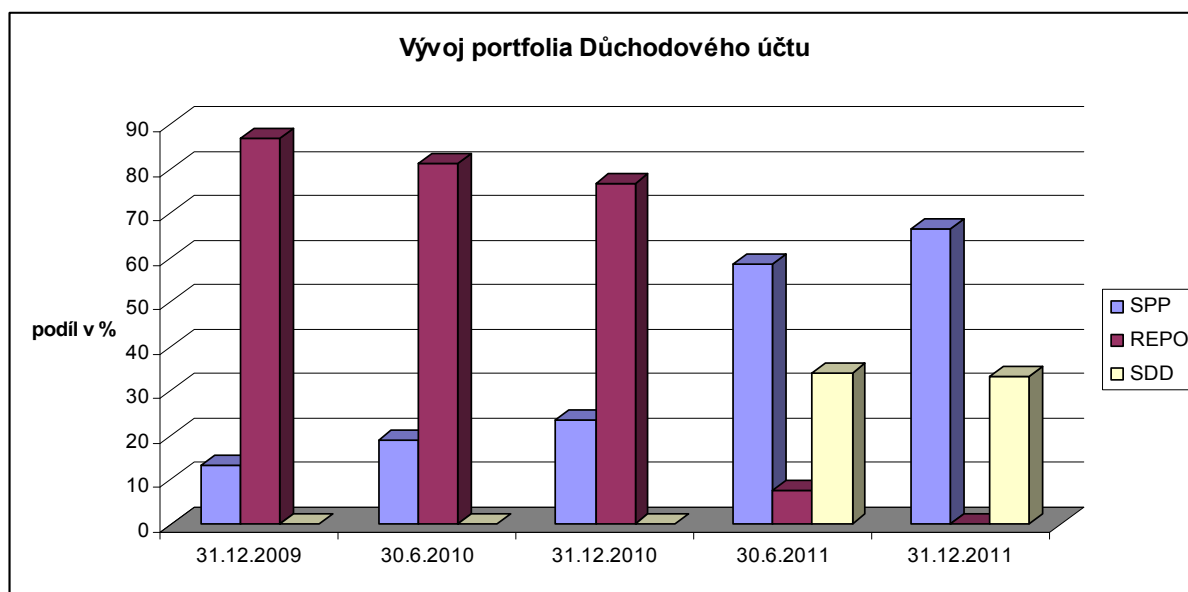
Graf č. 4: Vývoj inkasovaných výnosů z investování na Jaderném účtu v období 2007 až 2011

V souladu s ustanovením § 36 zákona 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech jsou od 2.čtvrtletí roku 2008 investovány rovněž volné finanční prostředky uložené na zvláštním účtu Rezervy pro důchodovou reformu. S ohledem na charakter těchto prostředků nebylo možno

realizovat investiční transakce s využitím dlouhodobých instrumentů se splatností přesahující horizont roku 2012. Z portfolia Ministerstva financí byly za 7 512,4 mil. Kč nakoupeny SDD ze dvou emisí s konečnou splatností v průběhu roku 2012. Celková nominální hodnota těchto cenných papírů činí 7 355,4 mil. Kč, prémie tvoří úhrnem 157 mil. Kč. Prostředky účtu Rezervy pro důchodovou reformu byly dále ve výši 93 397,3 mil. Kč investovány do repo operací se zajištěním SPP a poukázkami ČNB a částečně v rozsahu 19 504,7 mil. Kč do nákupu SPP (v celkové nominální hodnotě 19 688 mil. Kč). Podíl investování do nákupu SPP se přitom oproti předchozímu roku 2010 zvýšil ze 4,9 % na 16,2 % z celkové výše proinvestovaných peněžních prostředků, což v absolutní hodnotě představuje nárůst o 7 491,1 mil. Kč. Podíl investování formou krátkodobých repo operací současně oproti roku 2010 poklesl z 95,1 % na 77,6 % (pokles o 140 231,9 mil. Kč).

Graf č. 5: Vývoj podílu jednotlivých složek portfolia Důchodového účtu v období let 2010 a 2011

Realizované výnosy z finančního investování dosáhly v roce 2011 celkově hodnoty cca 232,8 mil. Kč, což oproti výnosům, inkasovaným na účet Rezervy pro důchodovou reformu v roce 2010, představuje nárůst o 35,7 mil. Kč (tj. o 18,1 %). Z této částky připadalo 49,5 mil. Kč na výnosy z uskutečněných repo operací, celkem 62,6 mil. Kč vynesl prodej SPP a 120,6 mil. Kč kuponové výnosy z držených SDD.

Graf č. 6: Vývoj inkasovaných výnosů z investování na Důchodovém účtu v období 2008 až 2011

2. Státní zahraniční pohledávky

Podíl státních zahraničních pohledávek na celkovém stavu státních finančních aktiv se v roce 2011 snížil o 0,6 %, přičemž celkový stav těchto pohledávek se zvýšil o 403,2 mil. Kč, což představovalo jejich relativní nárůst o 1,8 %. Došlo současně k nepříliš výrazné změně v jejich struktuře, což bylo ovlivněno především převidováním části ruských pohledávek na deblokující společnost.

Tabulka č. 4: Vývoj a struktura celkových stavů státních zahraničních pohledávek (v mil. Kč)

	Státní zahraniční pohledávky celkem	v tom :					
		vůči zahraničí				vůči tuzemsku	
		vládní pohledávky	podíl v %	převzaté zahraniční pohledávky	podíl v %	pohledávky za deblokátory	podíl v %
S t a v - k 1. 1. 2011	21 912,2	14 572,7	66,5	6 988,8	31,9	350,7	1,6
- k 31.12.2011	22 315,4	15 456,4	69,3	6 141,5	27,5	717,5	3,2
Změna stavu za rok 2011	+403,2	+883,7	+2,8	-847,3	-4,4	+366,8	+1,6
z toho : vyúčtované kursové rozdíly	+802,6	+599,2		+133,8		+69,6	

Změny ve stavech zahraničních pohledávek byly vedle kursových rozdílů a připsaných úroků, realizovaných dle příslušných smluvních dokumentů, ovlivněny i dalšími operacemi, jak je zřejmé z následujících přehledů, členěných dle jednotlivých bloků.

Tabulka č. 5: Změny ve stavech vládních pohledávek vůči zahraničí (v mil. Kč)

+ zvýšení stavu - snížení stavu	Vládní pohledávky vůči zahraničí celkem	v t o m:	
		v nekonvertibilních měnách	v konvertibilních měnách
S t a v k 1. 1. 2011	14 572,7	5 191,3	9 381,4
Vyúčtování připsaných úroků	+394,6	+94,3	+300,3
Splátky ve prospěch příjmů státního rozpočtu	-102,1	-	-102,1
v tom: splátky jistiny	-36,9	-	-36,9
splátky úroků	-48,3	-	-48,3
čisté inkaso z deblokací	-16,9	-	-16,9
Zrušení pohledávek po dohodě s dlužníky	-8,0	-	-8,0
Převody a jiné změny pohledávek	-	-	-
Vyúčtované kursové vlivy	+599,2	-	+599,2
S t a v k 31. 12. 2011	15 456,4	5 285,6	10 170,8

U vládních pohledávek vůči zahraničí došlo na základě převahy navyšujících operací (připsané úroky a kursové rozdíly) oproti snižujícím operacím k jejich zvýšení o 2,8 %. Splátky do státního rozpočtu v úhrnné částce 102,1 mil. Kč, se skládaly ze splátek jistiny a úroků z Iráku (85,2 mil. Kč) a čistého inkasa z deblokace vůči Myanmaru (16,9 mil. Kč) při současném odepsání pohledávky ve výši 8 mil. Kč. Ve smyslu mezivládní dohody z roku 1995 byl touto transakcí závazek Myanmaru vůči České republice zcela splacen.

Tabulka č. 6: Změny ve stavech převzatých zahraničních pohledávek (v mil. Kč)

+ zvýšení stavu - snížení stavu	Převzaté zahraniční pohledávky státu celkem	v t o m:	
		pohledávky v nesměnitelných měnách	pohledávky ve volných měnách z titulu CDZ
S t a v k 1. 1. 2011 *)	6 988,8	6 339,1	649,7
Vyúčtování připsaných úroků	+177,4	+172,8	+4,6
Splátky ve prospěch příjmů státního rozpočtu	-21,0	-21,0	-
v tom: splátky jistiny	-19,7	-19,7	-
splátky úroků	-1,3	-1,3	-
čisté inkaso z deblokací	-	-	-
Zrušení pohledávek po dohodě s dlužníky	-147,0	-147,0	-
Převody a jiné změny pohledávek	-990,6	-990,6	-
Vyúčtované kursové vlivy	+133,9	+114,4	+19,5
S t a v k 31. 12. 2011 *)	6 141,5	5 467,7	673,8

*) ve stavech je u Číny proveden zápočet mezi stavem pohledávky a závazkem (pohledávka ke 31.12.2011 činí 529,9 mil. Kč, z toho 42,8 mil. Kč je z titulu barterových obchodů a závazek činí 258,6 mil. Kč)

U převzatých pohledávek došlo k jejich snížení o 4,4 %, což bylo v převážné míře ovlivněno operacemi týkajícími se pohledávky vůči Ruské federaci.

Splátky ve prospěch rozpočtových příjmů, inkasované v celkové výši 24,1 mil. Kč se týkaly splátek jistiny a úroků z Albánie (19,5 mil. Kč) a v částce 1,5 mil. Kč se jednalo o splátku jistiny z Ruské federace.

U pohledávky vůči Ruské federaci došlo na základě mezivládní dohody a smlouvy se společností BMC Agro Industry k převidování pohledávky ve výši 58,8 mil. USD, která vyplývá z deblokace části ruského dluhu formou dovozu 3 letadel JAK 42 D. V souvislosti

s tím došlo zároveň k přecenění úroků uplatňovaných vůči Ruské federaci, které se týkaly pohledávky převáděné na tuto deblokující společnost.

Tabulka č. 7: Změny ve stavech pohledávek za deblokátory zahraničních pohledávek (v mil. Kč)

+ zvýšení stavu - snížení stavu	Pohledávky za deblokátory zahraničních pohledávek státu celkem	v t o m:	
		za deblokátory pohledávek vůči Rusku	za deblokátory jiných zahraničních pohledávek
S t a v k 1. 1. 2011	350,7	253,1	97,6
Vyúčtování připsaných úroků	-	-	-
Převod čistého inkasa z deblokace do státního rozpočtu	-	-	-
Odpis deblokovaných pohledávek (z titulu přecenění)	-693,4	-693,4	-
Převody a jiné změny pohledávek	+990,6	+990,6	-
Vyúčtované kursové vlivy	+69,6	+68,1	+1,5
S t a v k 31. 12. 2011	717,5	618,4	99,1

U pohledávek převedených na společnosti deblokující zahraniční pohledávky došlo v průběhu roku 2011 ke zvýšení podílu na celkovém stavu státních zahraničních pohledávek, a to z 1,6 % na 3,2 %. Toto zvýšení se týkalo výše zmíněného převodu části ruských pohledávek, při kterém však současně ve smyslu příslušných smluvních vztahů došlo k jejich odpisu.

3. Majetkové účasti u mezinárodních a tuzemských společností

Podíl upsaných mezinárodních a tuzemských majetkových účastí na celkovém stavu státních finančních aktiv se v roce 2011 snížil ze 26,8 % na 24,4 %, což představovalo jejich relativní pokles o 2,4 %. Celkem se jednalo o absolutní snížení o 1,9 mld. Kč, které bylo ovlivněno především zpřesněním metodiky týkající se vykazování rezerv u Evropské investiční banky a u Rozvojové banky Rady Evropy. V segmentu tuzemských majetkových účastí se pak jednalo o přeúčtování části navýšení základního kapitálu České exportní banky (které proběhlo již v roce 2010) ve prospěch ostatních resortů, jež vykonávají spolu s Ministerstvem financí akcionářská práva státu.

Podíl závazků z titulu nesplaceného upsaného kapitálu na celkovém stavu státních finančních pasiv se prakticky nezměnil (jednalo se o snížení o 0,3 %). Tento závazek se týká výhradně majetkových účastí státu u mezinárodních finančních institucí a jeho faktický nárůst o 2,3 mld. Kč (což představuje zvýšení o cca 3,7 %) plně souvisel s vyúčtováním kursových rozdílů.

3.1. Účasti u mezinárodních institucí a zahraničních společností

Snížení celkového stavu zahraničních majetkových účastí v r. 2011 zhruba o 1,4 mld. Kč bylo zásadním způsobem ovlivněno vyjmutím rezerv v celkové výši 159,7 mil. EUR z majetkových účastí u Evropské investiční banky a u Rozvojové banky Rady Evropy, které však bylo v korunové protihodnotě ze zhruba 65 % eliminováno vyúčtovanými kreditními kursovými rozdíly. Vyjmutí rezerv z vykazovaného stavu majetkových účastí je v souladu se zpřesněnou metodikou účetnictví, vycházející ze statutu obou bank, kde jsou rezervy definovány jako součást vlastního jmění banky.

Tabulka č. 8: Stavby celkového upsaného kapitálu a jejich změny (v mil. Kč)

+ zvýšení stavu - snížení stavu	Stav k 1.1.2011	Změna stavu	Vyúčtované kursové rozdíly	Stav k 31.12.2011
Účast u Mezinárodní banky hospodářské spolupráce	1 202,9	-	35,5	1 238,4
Účast u Mezinárodní investiční banky	3 147,5	-	92,9	3 240,4
Účast u Evropské banky pro obnovu a rozvoj	4 492,8	-	132,6	4 625,4
Účast u Evropské investiční banky celkem	48 467,3	-4 055,2	1 382,7	45 794,8
v tom: kapitál	44 481,3	-	1 313,5	45 794,8
rezervy	3 986,0	-4 055,2	69,2	0,0
Účast u Rozvojové banky Rady Evropy	295,8	-16,9	8,6	287,5
v tom: kapitál	279,2	-	8,3	287,5
rezervy	16,6	-16,9	0,3	0,0
Účast u institucí Světové banky	15 385,5	-	970,8	16 356,3
v tom: korunová část	75,6	-	-	75,6
devizová část	15 309,9	-	970,8	16 280,7
Účast ČR u mezinárodních bank celkem	72 991,8	-4 072,1	2 623,1	71 542,8
Účast u zahraničních společností převedených z ČKA	733,3	-	21,7	755,0
Zahraniční majetkové účasti celkem	73 725,1	-4 072,1	2 644,8	72 297,8

Výše zmíněné vyjmutí rezerv u Evropské investiční banky a u Rozvojové banky Rady Evropy se ve stejném objemu promítlo i do stavu splaceného kapitálu, neboť podíl České republiky na rezervách byl již uhrazen v plné výši. Vedle vyúčtování kursových rozdílů došlo na základě smlouvy, uzavřené s Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj, k převodu splaceného kapitálu vedeného v CZK na USD. Konkrétně se jednalo o navýšení devizové části splaceného kapitálu o cca 40,2 mil. USD.

V návaznosti na rozhodnutí Rady guvernérů Evropské banky pro obnovu a rozvoj byl ve smyslu usnesení vlády č. 245/2011 v průběhu roku 2011 navýšen disponibilní kapitál banky o 76 830 tis. EUR. Toto navýšení nebylo spojeno s požadavky na výdaje státního rozpočtu a bylo kryto z vlastních zdrojů banky.

Tabulka č. 9: Stavby splaceného kapitálu a jejich změny (v mil. Kč)

+ zvýšení stavu - snížení stavu	Stav k 1.1.2011	Změna splaceného kapitálu	Vyúčtované kursové rozdíly a jiné	Stav k 31.12.2011
Mezinárodní banka hospodářské spolupráce	431,0		+12,7	443,7
Mezinárodní investiční banka	521,2		+15,4	536,6
Evropská banka pro obnovu a rozvoj	1 338,7		+39,5	1 378,2
Evropská investiční banka celkem	6 210,1	-4 055,2	+134,8	2 289,7
v tom: kapitál	2 224,1		+65,6	2 289,7
rezervy	3 986,0	-4 055,2	+69,2	0,0
Rozvojová banka Rady Evropy	47,4	-16,9	+1,2	31,7
v tom: kapitál	30,8		+0,9	31,7
rezervy	16,6	-16,9	+0,3	0,0
Instituce Světové banky	1 790,8		+150,2	1 941,0
v tom: korunová část	790,7	-715,0		75,7
devizová část	1 000,1	+715,0	+150,2	1 865,3
Zahraniční společnosti převedené z ČKA	733,3		+21,7	755,0
Splacený kapitál ČR u mezinárodních bank a zahraničních společností celkem	11 072,5	-4 072,1	+375,5	7 375,9

Závazky z titulu nesplaceného kapitálu představují rozdíl mezi upsaným kapitálem a kapitálem splaceným. Jak je zřejmé z předchozích přehledů, jedná se o závazky vůči těmto mezinárodním bankovním institucím :

Mezinárodní banka hospodářské spolupráce, Mezinárodní investiční banka, Evropská banka pro obnovu a rozvoj, Evropská investiční banka, Rozvojová banka Rady Evropy a rovněž Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj a Mnohostranná agentura pro investiční záruky ze skupiny Světové banky.

3.2. Účasti u tuzemských společností

Upsaný kapitál je u všech tuzemských majetkových účastí v plné výši splacen.

Tabulka č. 10: Účast u tuzemských společností ve správě MF (v mil. Kč)

+ zvýšení stavu - snížení stavu	Stav k 1.1.2011	Změny stavu za rok 2011	Stav k 31.12.2011
Exportní garanční a pojišťovací společnosti	520,0		520,0
Česká exportní banka	2 168,0	-504,0	1 664,0
Českomoravská záruční a rozvojová banka	508,0		508,0
České aerolinie	2 500,0		2 500,0
Ostatní tuzemské společnosti	311,4		311,4
Majetkové účasti převedené z ČKA	3 098,6		3 098,6
Účast u tuzemských společností ve správě MF	9 106,0	-504,0	8 602,0

Stav majetkových účastí u tuzemských společností, vykazovaný ve státních finančních aktivech ke 31.12.2011 se oproti stavu k 31.12.2010 snížil o 504 mil. Kč na celkovou hodnotu 8 602 mil. Kč.

U České exportní banky došlo již v roce 2010 ke zvýšení základního kapitálu o 1 050 mil. Kč na hodnotu 4 mld. Kč, které bylo realizováno vydáním nových kmenových akcií v počtu 1 050 ks s nominální hodnotou 1 mil. Kč každé akcie. Celkový majetkový podíl státu se tak zvýšil na 3 200 mil. Kč, zbývajících 800 mil. Kč představuje podíl Exportní garanční a pojišťovací společnosti. Vzhledem k tomu, že všechny nově vydané akcie byly v Centrálním depozitáři cenných papírů (CDCP) připsány na majetkový účet Ministerstva financí, proběhlo v roce 2011 v souladu se stanovami České exportní banky vypořádání podílů jednotlivých resortů. Poté, co byly prostřednictvím příslušných účastníků CDCP otevřeny majetkové účty všech zainteresovaných resortů, byl realizován převod 315 kusů akcií na Ministerstvo průmyslu a obchodu, 126 kusů akcií na Ministerstvo zahraničních věcí a 63 kusů akcií na Ministerstvo zemědělství. V držení Ministerstva financí je v rámci státních finančních aktiv ke dni 31.12.2011 celkem 52 kusů akcií v nominální hodnotě 10 mil. Kč/akcií a 1 144 kusů akcií v nominální hodnotě 1 mil. Kč/akcií. Transakce ve svém důsledku znamenala snížení majetkové účasti vykazované v rámci státních finančních aktiv u České exportní banky o hodnotu 504 mil. Kč

Příjmy z dividend z titulu příslušnosti hospodařit s majetkovými účastmi, byly inkasovány prostřednictvím kapitoly OSFA v úhrnné výši 355,2 mil. Kč, z toho příjmy z majetkových účastí ve správě MF činily 132 mil. Kč (132 mil. Kč od ČMZRB z rozdělení zisku za r. 2009 a 45 tis. Kč od ČEZ, a.s.). Z majetkových účastí ve správě Ministerstva práce a sociálních věcí představovaly inkasované dividendy 223,2 mil. Kč (129,1 mil. Kč od společnosti E.ON AG a 94,1 mil. Kč od ČEZ, a.s.), přičemž veškeré tyto příjmy byly v souladu s usnesením vlády č.797/2004 převedeny na zvláštní účet státních finančních aktiv s určením pro důchodovou reformu.

4. Státní půjčky, návratné finanční výpomoci a jiné tuzemské pohledávky státu

Státní půjčky a návratné finanční výpomoci jsou až na výjimky poskytovány bezúročně na vymezené účely podnikatelským a jiným subjektům z prostředků státního rozpočtu vč. krytí z depozitních účtů státních finančních aktiv, případně i z jiných zdrojů. Instrument návratných finančních výpomocí v některých případech nahrazuje nebo doplňuje nenávratné rozpočtové dotace.

Stav pohledávek státu z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí (NFV) evidovaných v rámci státních finančních aktiv byl v závěru roku 2011 zásadním způsobem ovlivněn přijetím zákona č. 465/2011 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech. Změnou ustanovení § 36 zákona č. 218/2000 Sb. došlo k vyjmutí pohledávek z titulu návratných finančních výpomocí, poskytnutých z rozpočtové kapitoly VPS ze státních finančních aktiv. Stav těchto pohledávek vykazovaných k 31.12.2011 byl proto vynulován, což představovalo snížení stavu SFA o 1 371,1 mil. Kč. Po očištění od vlivu výše uvedené zákonné změny v definici SFA a následné metodické změny v jejich vykazování, lze za faktický pokles stavu pohledávek rozpočtové kapitoly VPS v průběhu roku 2011 považovat uhrazení příslušných splátek jednotlivými dlužníky (celkem o 9,5 mil. Kč), odpis pohledávky za VDI Kožetvorba po vypořádání rozvrhu konkurzní podstaty (3 550 tis. Kč) a jednostranné upuštění od vymáhání nedobytných pohledávek za dlužníky v úhrnném objemu 4 286 tis. Kč. V souvislosti s ukončením činnosti Zajišťovacího fondu družstevních záložen a přechodem veškerých práv a povinností od 1.1.2011 na Ministerstvo financí, zanikl zbývající závazek, vykazovaný ke 31.12.2010 ve výši 7 801,9 mil. Kč, z důvodu splnutí věřitele a dlužníka. V případě pohledávky z titulu státních půjček, poskytovaných v letech 1993 až 2000 společností Transgas na realizaci plynárenských VIA na teritoriu bývalého SSSR, nedošlo v roce 2011 k žádné změně vykazovaného stavu.

Tabulka č. 11: Pohledávky ze státních půjček a návratných finančních výpomocí (v mil. Kč)

Pohledávky ze státních půjček a návratných finančních výpomocí	Stav k 1.1.2011	Nově poskytnuté	Splátky od dlužníků	Jiná změna stavu (+,-)	Změna zákona	Stav k 31.12.2011
- na plynárenské VIA	4 566,3					4 566,3
- ostatní z kapitoly VPS	1 311,1	77,2	9,5	-7,8	-1 371,0	0,0
- ze státních finančních aktiv	0,0					0,0
Úhrnem v rámci státních finančních aktiv	5 877,4	77,2	9,5	-7,8	-1 371,0	4 566,3

Pokud jde o **návratné finanční výpomoci evidované ve státních finančních aktivech** v průběhu roku 2011, pak z prostředků státních finančních aktiv nebyly poskytnuty žádné návratné finanční výpomoci. Ze státního rozpočtu - rozpočtové kapitoly VPS byly poskytnuty NFV v úhrnné výši 77 151 tis. Kč, a to městu Kolín (37 440 tis. Kč na úhradu závazků z komerčního úvěru poskytnutého městu v souvislosti s výstavbou průmyslové zóny Kolín - Ovčáry) a obcím Kunice (17 711 tis. Kč na úhradu splatné půjčky poskytnuté obci z rozpočtu Středočeského kraje), Chlumeck (14 mil. Kč na úhradu závazků po lhůtě splatnosti) a Terezín (8 mil. Kč na úhradu exekučního výměru).

Splátky návratných finančních výpomocí poskytnutých z rozpočtové kapitoly VPS a inkasované v roce 2011 na příjmový účet rozpočtové kapitoly VPS probíhaly vesměs v souladu s příslušným platným splátkovým kalendářem. Konkrétně se týkaly obcí Domašov nad Bystřicí (3,4 mil. Kč z NFV poskytnuté na plnění soudně uznaných závazků vyplývajících ze záruk obce za úvěr poskytnutý obchodní společnosti Salicia), Kunice (1 711 tis. Kč z NFV poskytnuté na úhradu splatné půjčky z rozpočtu Středočeského kraje), Terezín (500 tis. Kč z NFV poskytnuté na úhradu exekučního výměru), Kácov (400 tis. Kč

z NFV poskytnuté na úhradu dlužné částky dle exekučního příkazu), Hrdibořice (285 tis. Kč z NFV poskytnuté na akci kanalizace), Strážek (900 tis. Kč z NFV poskytnuté na úhradu závazků po lhůtě splatnosti), Loučka (450 tis. Kč z NFV poskytnuté na akci kanalizace a ČOV), Traplice (350 tis. Kč z NFV poskytnuté na akci kanalizace a ČOV), Dětenice (80 tis. Kč z NFV poskytnuté na akci rekonstrukce vodního zdroje Dětenice-Viničky) a Vodohospodářské společnosti Vrchlice - Maleč (370 tis. Kč z NFV poskytnuté na akci kanalizace Tuklaty II). Pravidelnou splátku ve výši 1 mil. Kč z NFV, poskytnuté k zajištění výplaty náhrad zákazníkům zkrachovalých obchodníků s CP, uhradil Garanční fond obchodníků s cennými papíry.

Na příjmové účty kapitoly VPS byla v roce 2011 inkasována rovněž část splátek návratných finančních výpomocí uvolňovaných v minulosti z rozpočtových kapitol MZe a MŽP. Tyto splátky v úhrnné částce 172 mil. Kč zahrnují zejména úhrady od měst a obcí (69,1 mil. Kč) a vybraných podnikatelských subjektů (102,9 mil. Kč), kterým byly poskytnuty návratné finanční výpomoci na realizaci ekologických a vodohospodářských akcí, především na výstavbu vodovodů, kanalizací a čističek odpadních vod.

U tzv. starého bloku návratných finančních výpomocí poskytovaných do zemědělství na vybrané dotační tituly v letech 1991 až 1995, byly uhrazené splátky v celkové výši cca 11,3 mil. Kč převáděny do příjmů rozpočtové kapitoly VPS prostřednictvím místně příslušných finančních úřadů.

Mimo bilanci státních finančních aktiv a pasiv jsou evidovány též pohledávky státu za organizacemi, kterým byly v roce 1991 ze státních prostředků poskytnuty zálohy na budoucí odkoupení splatných pohledávek za odběrateli v Iráku v souvislosti s uvalením hospodářského embarga na Irák a Kuvajt. Ukončení procesu vyrovnání irácké vlády s věřiteli iráckých odběratelů bylo uskutečněno v roce 2006 formou rekondiliace pohledávek a uzavřením dohody o náhradním plnění, která vychází z obecných principů Pařížského klubu věřitelů. Celková hodnota pohledávky státu z tohoto titulu, vedená v podrozvahové evidenci SFA, dosáhla k 31.12.2011 hodnoty cca 1 417,7 mil. Kč, přičemž u části této pohledávky ve výši 106,5 mil. Kč je trvale upuštěno od jejího vymáhání.

Obdobně jsou vedeny i pohledávky státu, vyplývají ze zákona č. 499/1990 Sb., o přepočtu devizových aktiv a pasiv v oblasti zahraničních pohledávek a závazků v souvislosti s kursovými opatřeními. Tento zákon stanovil povinnost bývalým organizacím zahraničního obchodu provést přepočet svých devizových aktiv a pasiv v oblasti zahraničních pohledávek a závazků v důsledku změn kursů čs. koruny. Celková hodnota pohledávky státu z tohoto titulu, vedená v podrozvahové evidenci SFA, dosáhla k 31.12.2011 hodnoty cca 1 407,6 mil. Kč, přičemž u části této pohledávky ve výši 722,5 mil. Kč je trvale upuštěno od jejího vymáhání.